

Forsiktig glass

Eldfrid Amlund

Psykolog

eldfridamlund@gmail.com

Susan Ingeborg Arvola **Forsiktig glass** Oslo: Cappelens Forlag, 2004. Kr 269. 134 sider. ISBN 82 - 02 - 23830 - 7

Forfatteren av denne skjønnlitterære boka viser et godt kjennskap til barne sinnet. På en treffende måte skildrer hun en liten jentes tanker og opplevelser i møte med en kaotisk voksenverden. Som eneste barn vokser hun opp i et kollektiv av kunstnere og bohemer. Mye festing og flytting, en manglende bevissthet hos de voksne om jentas sensitivitet og fininnstilte strenger, skaper sterk ensomhet hos henne. Dette ligger som en undertone i boka.

Stoffet, som formidles gjennom et følelsesnært språk og sterke metaforer, berører leseren dypt. Bokas små kapitler skildrer enkeltstående, atypiske episoder. De er likevel gjenkjennelige, og går inn i leserens bevissthet med stor presisjon.

Handlingen foregår hele tiden i jentas sinn. De voksne er der ute et sted, verken de eller jenta har navn. De voksne går under betegnelser som «voksenkroppen» og «mitt folk». Ingen av dem fremstår som individ; de er anonyme, fysisk til stede, men ikke mentalt til stede for jenta.

Med en sterk og utilfredsstillende lengsel etter nærkontakt, et fang eller en hånd, lukker jenta seg inne bak et panser av spenninger. Dette for å kunne beskytte seg mot den smerten hun opplever når åpen og forventningsfull søken etter kjærlighet blir møtt overflatisk. Hun utvikler et spiseproblem, og hun lar sin aggresjon gå ut over kjæledyr. Isolasjonen øker når de voksne ikke er i stand til å se hennes psykiske smerte bak slik atferd. Fantasi overtar mer og mer. Det blir vanskelig å utvikle identitet.

Selv om hun har evne til å registrere skarpt hva som foregår i menneskelige relasjoner, får hun ikke mulighet til å utvikle evne til å forstå følelsesmessig.

Fremstillingen, som ofte har et absurd preg, illustrerer en kommunikasjon der det ikke finnes kontakt mellom jenta og de voksne. Men ved siden av det dype alvorret finnes også lyse og humoristiske toner. Gjennom sine beskrivelser av jenta og hennes evne til å observere, fantasere, protestere og holde fast i sine følelsesmessige behov, holder forfatteren oppe et håp om en bedre framtid. Dette blir klart i bokens siste kapittel. Der skildres på en levende måte hvordan tilpasset relatering fra en voksenperson må til for at løsrivelse og selvstendighet kan bli mulig.

Den store forskjellen på den bevisste, sensitive, åpne jenta og den egosentriske fungeringsmåten til hennes omsorgsper soner kommer godt fram. Hvilke følger dette får er treffende beskrevet og bokens gjennomgangstema. Forfatteren viser på en gripende måte barns behov for «røt ter» og god nok voksenkontakt.